

I. Zakres przedmiotowy stosowania ustawy o dyscyplinie finansów publicznych

Rozdział ten to kontynuacja komentarza zakresu przedmiotowego ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (dalej: ustawa o dyscyplinie finansów publicznych), określającego czyny zabronione zagrożone sankcjami za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

1. Art. 17 – Naruszenia zasad regulujących udzielanie zamówień publicznych

Art. 17. 1. *Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych:*

- 1) *opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję;*
 - 2) *ustalenie wartości zamówienia publicznego lub jego części, jeżeli miało to wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych albo na zastosowanie przepisów dotyczących zamówienia publicznego o niższej wartości;*
 - 3) *określenie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub wymaganych od wykonawców środków dowodowych w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia;*
 - 4) *określenie kryteriów oceny ofert;*
 - 5) *nieprzekazanie do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub niezamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamówieniu, ogłoszenia o ustanowieniu systemu kwalifikowania wykonawców, ogłoszenia o sprostowaniu, zmianach lub dodatkowych informacjach odnośnie do takich ogłoszeń lub ogłoszenia o udzieleniu zamówienia;*
 - 5a) *niezamieszczenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia na stronie internetowej;*
 - 5b) *łączenie zamówień albo dzielenie zamówienia na odrębne zamówienia publiczne w celu uniknięcia stosowania przepisów o zamówieniach publicznych;*
 - 6) *niezawiadomienie w terminie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.*
- 1a. *Działanie lub zaniechanie określone w ust. 1 nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych, jeżeli:*
- 1) *zostało skorygowane w sposób zapewniający zgodność danej czynności i toku postępowania z przepisami o zamówieniach publicznych;*
 - 2) *nie doszło do udzielenia zamówienia publicznego.*
- 1b. *Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest udzielenie zamówienia publicznego:*
- 1) *wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych;*

2) z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybów udzielenia zamówienia publicznego: negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę.

1ba. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy ramowej:

1) bez przeprowadzenia postępowania w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych;

2) z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia lub trybu zamówienia z wolnej ręki.

1c. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1, 1b i 1ba, jeżeli miało ono wpływ odpowiednio na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub zawarcie umowy ramowej, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej.

1d. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy ramowej w sposób, który mógłby zakłócać konkurencję.

2. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej:

1) bez zachowania formy pisemnej;

2) na czas dłuższy niż określony w przepisach o zamówieniach publicznych lub na czas nieoznaczony, z wyłączeniem przypadków dopuszczonych w przepisach o zamówieniach publicznych;

3) (uchylony);

4) przed ogłoszeniem orzeczenia przez Krajową Izbę Odwoławczą, z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych.

3. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, określających przesłanki upoważniające do unieważnienia tego postępowania.

4. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niezłożenie przez kierownika zamawiającego, członka komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego lub mogące mieć wpływ na wynik tego postępowania oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z tego postępowania.

5. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niewyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego osoby podlegającej wyłączeniu z takiego postępowania na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych.

6. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych.

6a. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest udzielenie zamówienia publicznego na podstawie umowy ramowej z istotną zmianą warunków udzielenia zamówienia publicznego określonych w umowie ramowej.

7. (uchylony).

Czyny zabronione wymienione w art. 17 ustawy o dyscyplinie finansów publicznych stanowią naruszenie norm prawa materialnego zawartych w ustawie z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (dalej: upzp). W art. 17 komentowanej ustawy dokładnie wymieniono te czynności, które z punktu widzenia ustawodawcy są na tyle istotne w procesie udzielania zamówień publicznych, że należy im się ochrona w postaci zagrożenia nieprzestrzegania reguł ustawowych określających zasady ich przeprowadzania odpowiedzialnością z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Naruszenia zostały podzielone na grupy czynów zabronionych. Ich opis zawiera **tabela 1**.

Tabela 1. Czyny zabronione z art. 17 ustawy o dyscyplinie finansów publicznych

Przepis ustawy o dyscyplinie finansów publicznych	Komentarz
Art. 17 ust. 1 i 1a	Czyny zabronione polegają na nieprawidłowym wykonaniu (pkt 1, 2, 3, 4, 5b) lub niewykonaniu (pkt 5, 5a i 6) określonych czynności w przygotowaniu lub przeprowadzaniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Naruszenia te mogą być popełnione przez pracowników jednostki lub inne osoby, którym kierownik jednostki powierzył przygotowanie lub przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Do naruszenia dyscypliny finansów publicznych w tych przypadkach nie dochodzi, jeśli: nieprawidłowe działanie lub bezprawne zaniechanie zostało skorygowane w sposób zapewniający zgodność danej czynności i toku postępowania z przepisami o zamówieniach publicznych, nie doszło do udzielenia zamówienia.
Art. 17 ust. 1b i 1ba	Czyny zabronione polegają na udzieleniu zamówienia publicznego (w tym zawarciu umowy ramowej) bez zachowania właściwych procedur. Naruszenia te mogą być popełnione wyłącznie przez osobę udzielającą zamówienia (zawierającą umowę o wykonanie dostaw lub usług, w tym umowę ramową).
Art. 17 ust. 1c	Przepis nie wymienia konkretnych czynów zabronionych, ustanawia jedynie ogólną regułę, że naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest także naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w art. 17 ust. 1, 1b i 1ba, jeżeli miało ono wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Na podstawie tego przepisu do odpowiedzialności może być pociągnięta każda osoba, która poprzez swoje działanie bądź zaniechanie dopuściła się naruszenia dyscypliny finansów publicznych, a więc zarówno kierownik jednostki, jak i działający na podstawie jego upoważnienia pracownicy jednostki lub osoby trzecie. Do naruszenia dyscypliny finansów publicznych w tym przypadku nie dochodzi, jeśli nie doszło do udzielenia zamówienia.
Art. 17 ust. 4 i 5	Czyny zabronione polegają na niezłożeniu wymaganych oświadczeń o wyłączeniu z postępowania przez kierownika zamawiającego, członka komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego lub mogące mieć wpływ na wynik tego postępowania, a także niewyłączenie z postępowania osób podlegających wyłączeniu z takiego postępowania.
Art. 17 ust. 3	Czyn zabroniony polega na unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów dotyczących przestanek tego unieważnienia. Do odpowiedzialności może być pociągnięty zarówno kierownik jednostki, jak i działający na podstawie jego upoważnienia pracownicy jednostki lub osoby trzecie.

Art. 17 ust. 1d i ust. 2	Czyny zabronione polegają na zawarciu umowy o zamówienie publiczne lub umowy ramowej z naruszeniem zasad zawierania tych umów (odnoszących się m.in. do ich formy i czasu trwania). Naruszenia te mogą być popełnione wyłącznie przez osobę udzielającą zamówienia (zawierającą umowę o wykonanie dostaw lub usług lub umowę ramową).
Art. 17 ust. 6	Czyny zabronione polegają na wprowadzeniu niedozwolonych zmian do umowy o zamówienie publiczne lub umowy ramowej. Naruszenia te mogą być popełnione wyłącznie przez osobę udzielającą zamówienia (dokonującą zmian umowy o wykonanie dostaw lub usług lub umowy ramowej).
Art. 17 ust. 6a	Czyn zabroniony polega na udzieleniu zamówienia publicznego na podstawie umowy ramowej z istotną zmianą warunków udzielenia zamówienia publicznego określonych w umowie ramowej. Naruszenie to może być popełnione wyłącznie przez osobę udzielającą zamówienia.

2. Art. 17a – Naruszenia zasad udzielania koncesji

Art. 17a. 1. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy koncesji:

- 1) z koncesjonariuszem, który nie został wybrany zgodnie z przepisami o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi;*
- 2) z naruszeniem przepisów o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi dotyczących obowiązku publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej albo zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o koncesji lub wstępnego ogłoszenia informacyjnego;*
- 3) której przedmiot lub warunki zostały określone w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji;*
- 4) z innym niż wymienione w pkt 1–3 naruszeniem przepisów o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, jeżeli naruszenie to miało wpływ na wynik postępowania o zawarcie umowy koncesji.*

2. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zawarcie umowy koncesji:

- 1) bez zachowania formy pisemnej;*
- 2) z pominięciem terminu, w jakim może ona być zawarta, z wyłączeniem przypadków dopuszczonych w przepisach o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi;*
- 3) na czas dłuższy niż określony w przepisach o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, z wyłączeniem przypadków dopuszczonych w przepisach o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi;*
- 4) przed ogłoszeniem orzeczenia przez Krajową Izbę Odwoławczą w sprawie odwołania wniesionego w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji.*

3. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest unieważnienie postępowania o zawarcie umowy koncesji z naruszeniem przepisów o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.

4. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest zmiana umowy koncesji z naruszeniem przepisów o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.

5. (uchylony).